

Soud o miliardu za D8 rozhodne posudek. Na autora si žalovaná firma stěžuje

[Vojtěch Gavriněv](#), [Vojtěch Blažek](#)

31. 5. 20:00

Soudkyně ve středu vynese verdikt o tom, kdo může za sesuv půdy, jenž v roce 2013 zničil dálnici D8. Spor mezi ŘSD a firmou Kámen Zbraslav má rozhodnout generální znalecký posudek, jehož autor ale figuruje na výplatní listině ŘSD.

Před devíti lety obletěly republiku spektakulární záběry – čerstvě dokončenou dálnici D8 z Prahy do Ústí nad Labem zavalila v úseku u Lovosic obří lavina půdy.

S odůvodněním, proč se tato ojedinělá havárie stala, přišlo Ministerstvo dopravy až tři roky po samotné události. A nyní, s odstupem dalších šesti let, má soud určit viníka.

Za toho označil v červnu 2016 tehdejší ministr dopravy Dan Ťok (ANO) společnost Kámen Zbraslav, která má na kopci nad dálnicí kamenolom. Právě svah mezi lomem a vozovkou se po vydatném dešti utrhł, zavalil železniční trať a o několik desítek metrů dále i čerstvě dokončený úsek dálnice.

Státní organizace Ředitelství silnic a dálnic a Správa železnic po Ťokově výpadu zažalovaly Kámen Zbraslav o více než miliardu korun. Podle žaloby firma zavinila sesuv tím, že vytěžený přebytečný štěrk z lomu skladovala na hraně svahu, čímž ho přetížila, a ten se za vydatných srážek utrhł.

Obhajoba zbraslavské firmy zní, že pravda může být úplně jiná, nebo přinejmenším výrazně složitější. Hledání viníka i před střeďečným verdiktem stojí totiž na mnoha odborných posudcích, které si obě strany sporu nechaly během let vypracovat.

Hned první analýza z roku 2016, kterou si Ředitelství silnic a dálnic objednalo u Ústavu struktury a mechaniky hornin Akademie věd, například tvrdí, že kromě přetížení svahu navezenou zeminou je na vině i způsob, jakým ŘSD dálnici stavělo. Nezajištěný desetimetrový zářez dálnice do krajiny způsobil, že utržený svah urazil výrazně delší trasu. Jinými slovy: pokud by stavba dálnice byla provedena správně, sesuv by poničil pouze železniční trať nad ní.

„Čelo sesuvu by (bez nezajištěného zářezu dálnice) podle modelů dosáhlo úrovně mezi železničním náspem a současnou trasou dálnice a dálnice by poškozena nebyla,“ píše se v závěru [studie](#).

ŘSD proto raději opřelo svoji žalobu o jiný posudek, který celou vinu kladl na bedra kamenolomu. Během šesti let právních sporů si stát nechal vypracovat celkem třináct znaleckých posudků.

Firma Kámen Zbraslav dodala soudu dalších osm posudků, z toho čtyři od renomovaných odborníků ze zahraničí, například z Technické univerzity v Hamburku, a další od českých odborníků, například ze Stavební fakulty Technické univerzity Ostrava.

Z těchto analýz naopak vyplývá, že sesuv půdy způsobila právě stavba dálnice v geologicky nestabilním území a že kamenolom je v celé věci nevinně. Některé posudky předložené zbraslavskou společností připodobňují situaci k hromadě písku, ze které někdo začal odspodu ukrajovat. Hromada šterku v kamenolomu podle nich neměla na sesuv půdy žádný vliv.

Soudkyně si nakonec objednala vlastní analýzu, aby podle ní mohla spor o miliardu rozhodnout. Jenže autorem „superposudku“ je znovu Ústav struktury a mechaniky hornin Akademie věd, jehož experti už na posuzování během let sporu pracovali.

A přichází ještě další problém: autoři generálního posudku pracují podle žalované firmy pro ŘSD, jednoho z účastníků sporu.

Kámen Zbraslav poukazuje na čtyři smlouvy mezi ÚSMH a ŘSD z roku 2017 za více než milion korun a další, pátou smlouvu datovanou ke 14. únoru 2022. Dva dny poté, co zástupci ústavu vypovídali před soudem, vedení podepsalo s ŘSD smlouvu za 300 tisíc korun s názvem „Dálnice D8 stavba 0805 „Lovosice - Řehlovice“ - Působení stálého experta AV ČR v Radě geotechnického monitoringu (RAMO)“.

Zástupci Ústavu struktury a mechaniky hornin tak dnes pro ŘSD dohlíží na pohyby hornin v úseku, kvůli kterému se spor o miliardu vede.

Podle žalované firmy by kvůli tomu odborníci z Akademie věd neměli ve sporu vystupovat jako nestranní experti.

„Ústav struktury a mechaniky hornin obchoduje s ŘSD. Dokonce vstupuje do jejich struktur. ŘSD zřídilo Radu monitoringu, která sleduje celou tu sesuvnou oblast. Revizní znalec, který by měl být nezávislý, vstupuje do Rady monitoringu. Jsou tam účastni už delší dobu, letos znovu prodloužili spolupráci,“ poukazuje právník Pavel Sedláček, který zastupuje Kámen Zbraslav.

„Zajímalo by mě, jak by se na to dívala druhá strana, kdybychom my začali uzavírat obchodní smlouvy s revizním znalcem,“ dodává Sedláček.

Redakce oslovila ŘSD s dotazem, zda tato spolupráce mezi ÚSMH a ŘSD není u soudu na překážku. Mluvčí Jan Rýdl ale nechtěl spolupráci s Akademií věd komentovat.

„Jednání v této věci je plánováno na zítřek; ŘSD ČR nebude zaujímat stanovisko předem,“ odpověděl Rýdl.

Ředitel ÚSMH Josef Stemberk poukazuje na to, že Rada monitoringu vznikla i jeho vlastním přičiněním právě v reakci na sesuv půdy na D8. Zástupci ústavu do ní zasedli ještě předtím, než soud poprvé ÚSMH vyzval k vypracování znaleckého posudku. Kritiku firmy Kámen Zbraslav ředitel odmítá.

„Nakonec to skončilo u Ústavního soudu. Oni proti naší podjatosti vznášeli neustále nějaké připomínky a podněty. Ústavní soud konstatoval, že náš ústav v této problematice není na nikom závislý,“ říká Stemberk.

Nález Ústavního soudu nicméně nehodnotil, zda je ÚSMH skutečně nezávislý. Soudce Jiří Zemánek před dvěma lety skutečně stížnost společnosti Kámen Zbraslav [zamítl](#). Ale s tím odůvodněním, že je potřeba nejdřív nechat doběhnout soud první instance. Až poté si firma může stěžovat u Ústavního soudu.

Podle Stemberka se práce v Radě monitoringu netýká sesuvu z roku 2013, a žádný střet zájmů tak není na místě.

„Já v té radě nesedím, delegoval jsem tam kolegu z našeho oddělení. Rada se zabývá problematikou aktuálních posunů sesuvných území, přes které prochází ta dálnice. Žádná spojitost se sesuvem z roku 2013 tam není.“

A ředitel nevidí problém ani v tom, že zástupce jeho ústavu vykonává placenou práci pro ŘSD.

„Samozřejmě to ústav nedělá zadarmo. My máme ze zákona povolenou hospodářskou činnost, která ale nesmí převýšit nějakých 20 % našich výzkumných kapacit. Zakázky jsou pro náš rozpočet naprosto marginální. Nejsme na nich nijak finančně závislí,“ říká Stemberk.

Žalované firmě se nelíbí ani to, že Ústav struktury a mechaniky hornin vstupuje do procesu fakticky potřeby – prvním posudkem, poté jeho upravenou verzí a nyní i „superposudkem“, který má případ rozseknout.

Rozhodnout teď musí Obvodní soud pro Prahu 5. Vzhledem k tomu, o jaké částky se hraje, je ale velice pravděpodobné, že spor bude po odvolání jedné nebo obou stran pokračovat.

Výstavbu dálnice D8 provázely od začátku potíže, problémy s pohybem hornin nastaly i po jejím dokončení, když se začaly propadat pilíře dálničního mostu.

Ekologičtí aktivisté Děti země už při plánování stavby upozorňovali na nestabilní podloží a kritizovali výběr trasy. Před tímto rizikem varoval třeba i geolog Vladimír Cajz z Geofyzikálního ústavu Akademie věd ČR. Rozhodnutí stavět dálnici v této trase a tímto způsobem, tedy pomocí hlubokého zářezu místo drahého, ale bezpečného tunelu, kritici označovali jako spíše politické než odborné.

<zdroj: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-soud-o-miliardu-za-d8-rozhodne-posudek-na-autora-si-zalovana-firma-stezuje-204432#utm_content=ribbonnews&utm_term=sesuv%20D8&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz>